

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/100/2020
Identifikačné číslo spisu:	1116219822
Dátum vydania rozhodnutia:	18.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1116219822.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. C., bývajúceho v J., zastúpeného JUDr. Jindřichom Stoszekom, advokátom, s o sídlom v Bratislave, Černyševského 26, proti žalovanému Slovenská republika, zastúpenému Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o náhradu škody v sume 10.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17C/76/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2018 sp. zn. 10Co/83/2018, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. mája 2018, č. k. 17C/76/2016-96 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť mu istinu 10.000 eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 01. augusta 2016 do zaplatenia titulom nesprávneho úradného postupu zamietol v celom rozsahu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 3 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 4 ods. 3, § 9 ods. 1, 2 a § 15 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z., § 62 ods. 1, § 63 ods. 1, § 64 ods. 1 až 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o súdoch“) a vecne tým, že žalobnému nároku žalobcu, ktorý sa domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), konkrétne zbytočnými priesťahmi v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 3Obo/57/2011, ktoré mal spôsobiť bývalý sudca najvyššieho súdu JUDr. Peter Dukes tým, že jemu pridelený spis vrátil predsedníčke senátu po 22 mesiacoch bez vybavenia s odôvodnením, že je vo veci vylúčený, nakoľko rozhodoval vo veci v 5-člennom senáte, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu, pretože vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca nepodal predsedovi najvyššieho súdu sťažnosť na priesťahy, nakoľko sa o priesťahoch dozvedel po tom, čo bolo súdne konanie v tejto inštancii skončené z dôvodu, že nebol v prejednávacom spore splnený základný predpoklad na priznanie uplatneného nároku, keďže žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho

úradného postupu, a preto sa v ďalšom už nezaoberal ostatnými predpokladmi na priznanie nároku (vznik ujmy a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou ujmov). Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. novembra 2018 sp. zn. 10Co/83/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Prihliadnuc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, sa odvolací súd nezistiac v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožnil s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinstančného súdu, ktorým žalobu žalobcu zamietol a vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie pre rozhodnutie vo veci samej riadne zistil skutkový stav vykonaním potrebných a stranami navrhnutých dôkazov, a nakoľko žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť pre neho priaznivé rozhodnutie, odvolací súd sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku a ako vecne správny ho potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Odvolací súd považoval za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že žalobca až v priebehu odvolacieho konania zmenil svoju doposiaľ prezentovanú argumentáciu, keď vecný dôvod svojho odvolania založil na tom, že jeho podanie zo dňa 04. júla 2016 - žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody - treba chápať zároveň ako sťažnosť na prieťahy s tým, že uvedené podanie takto vnímala aj podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojej odpovedi zo dňa 13. júla 2016, a preto vzhľadom na procesnú obranu žalobcu v konaní pred súdom prvej inštancie, v ktorom nespochybňoval skutočnosť, že sťažnosť na prieťahy v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 3Obo/57/2011 nepodal z dôvodu, že vo veci už bolo rozhodnuté, a preto si bol vedomý neopodstatnenosti tejto sťažnosti, je odvolacia námietka žalobcu týkajúca sa povahy a obsahu podania zo dňa 04. júla 2016 zjavne účelová. K odvolacej námietke žalobcu, že nepodanie sťažnosti na prieťahy v konaní je odstrániteľnou vadou konania, na ktorej odstránenie ho mal súd prvej inštancie vyzvať, odvolací súd uviedol, že povinnosť žalobcu uniesť dôkazné bremeno v konaní nemožno prenášať na súd, a preto nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že ak súd prvej inštancie zistil rozpor medzi obsahom listinného dôkazu (podaním zo dňa 04. júla 2016) a vyjadrením žalobcu na pojednávaní dňa 27. apríla 2018, mal ho odstrániť, nakoľko odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie jednak nevzhladol (a ani nemal dôvod vzhladnúť) žalobcom tvrdený rozpor, keďže obsah žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v súvislosti s inštitútom sťažnosti na prieťahy nebol v prvoinstančnom konaní sporný, a zároveň je nutné uviesť, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie v súvislosti s posudzovaním hmotnoprávnej otázky týkajúcej sa nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci (konkrétne zbytočných prieťahov v súdnom konaní) nemožno už len z hľadiska elementárnej logiky kvalifikovať ako vadu konania, resp. odstrániteľný nedostatok v procesných podmienkach konania, nakoľko skutočnosť, ktorú žalobca domnelo alebo zámerne označil ako vadu konania, predstavuje v posudzovanom spore okolnosť, od ktorej závisí základný hmotnoprávny predpoklad pre priznanie uplatneného nároku na náhradu škody, a teda v konečnom dôsledku určuje úspech žalobcu v spore, preto procesná iniciatíva v tomto smere prislúcha výlučne žalobcovi, ktorý je pánom sporu - dominus litis, z dôvodu ktorého je názor žalobcu, že aj prípadné nepodanie sťažnosti na prieťahy v konaní je odstrániteľnou vadou konania, absolútne právne irelevantný. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie s poukazom na § 420 písm. e/ a f/ CSP. Dovolateľ namietal, že bol Dodatkom č. 9 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017 zo dňa 14. decembra 2017 odňatý jeho zákonnému sudcovi, nakoľko zmena zákonného sudcu v priebehu konania bez toho, aby existovali závažné dôvody na strane zákonného sudcu, napr. závažné zdravotné dôvody, preradenie zákonného sudcu na iný súd a pod., ktoré by zákonnému sudcovi znemožňovali vo veci rozhodnúť, je porušením ústavného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ uviedol, že súd prvej inštancie bol povinný určiť v zmysle § 181 ods. 2 CSP, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, a ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné. Nesplnenie povinnosti súdom prvej inštancie vplývavajúcich mu z ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je vadou konania, ktorá sa týka procesných podmienok. Na takúto vadu bol odvolací súd povinný v zmysle ustanovenia § 380 ods. 2 CSP

prihliadnuť, aj keď tieto vady neboli v odvolacích dôvodoch explicitne uplatnené. Odvolací súd sám nesplnením si jeho povinnosti podľa § 380 ods. 2 CSP znemožnil žalobcovi nesprávnym procesným postupom, aby žalobca mohol uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pokiaľ by súdom prvej inštancie bolo jednoznačne a nespochybniteľne určené, že dôkazy na č. l. 8-9 a na č. l. 20 nepovažuje za nesporné, žalobca by bol opätovne požiadal predsedníčku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o jednoznačnú a nespochybniteľnú odpoveď na jeho sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ oba konajúce sudy nepovažovali dôkaz zal. na č. l. 8-9 za odpoveď na sťažnosť žalobcu na prietahy v konaní v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., mali a mohli vyzvať žalobcu na odstránenie vady konania. Žalobca zároveň upozornil, že v doplnení odvolania poukázal na zjednocujúce stanovisko Cpjf 145/78. Navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnej výške.

4. K dovolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Žalobca v danom prípade tvrdí, že napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ CSP.

10. Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavy“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané sudy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

11. Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

12. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4. Zmenu v osobe zákonného sudcu

možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

13. Ústavný súd opakovane judikuje, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02, III. ÚS 46/04, III. ÚS 46/2012, IV. ÚS 161/08). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy. Je nutné dodať, že tu nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce súladný so zákonom a nadzákonnými normami.

14. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj zásada prideľovania súdnej agendy sudcom (splňajúcim uvedené predpoklady) a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bola zachovaná zásada pevného prideľovania súdnej agendy, a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov a sudcov „ad hoc“. Ak teda sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho pravidla (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 1 ústavy sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle § 420 písm. e/ CSP za nesprávne obsadený.

15. Dovolací súd predovšetkým skúmal, či vybraná sudkyňa prejednávajúca vec na súde prvej inštancie (ne)bola v danej veci určená v súlade s rozvrhom práce, a teda, či súd (ne)bol správne obsadený.

16. Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

17. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ zákona o súdoch rozvrh práce obsahuje určenie senátov, samosudcov, súdnych úradníkov a notárov poverených vybavovaním jednotlivých druhov vecí, ktoré došli na súd.

18. Podľa § 51 ods. 1 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce prideľujú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania prideľovania vecí. Súdnym úradníkom sa prideľujú veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

19. Podľa § 51 ods. 2 zákona o súdoch podmienka náhodného výberu podľa odseku 1 je splnená vtedy, ak sa má vec prideľiť jednému z aspoň dvoch senátov, samosudcov alebo súdnych úradníkov.

20. Podľa § 51 ods. 4 písm. b/ a c/ zákona o súdoch náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade zmeny v obsadení súdu sudcami, a to vrátane zmeny v dôsledku dočasného prideľovania sudcu; pri zmene v zložení senátu sa vec ponecháva v pôvodnom senáte, alebo sa prerozdelí do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca tak, aby prerozdelenie vecí bola zabezpečená rovnomerná zaťaženosť senátov na súde alebo v prípade výraznej nerovnomernosti zaťaženia sudcov.

21. Podľa § 52 ods. 1 zákona o súdoch rozvrh práce zostavuje predseda súdu tak, aby bol zabezpečený výkon súdnictva. Pri tvorbe rozvrhu práce je povinný rešpektovať zásadu rovnomernej zaťaženia sudcov a súdnych úradníkov.

22. Podľa Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017, článku I. Dodatku č. 9 zo 14. decembra 2017 Spr. 17/2017 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017 bola vec prejednávajúca sudkyňa JUDr. Silvia Rovňánková v súvislosti s jej menovaním do funkcie sudkyne Okresného súdu Bratislava I pridelená na rozhodovanie vo veciach občianskoprávných, a to vo veci priebežného nápadu v súdnych oddeleniach 21C, 21Cpr, 21Cd, 21Ccud, 21Cr, 21Csr, 21Csp, 21Ca pomerom počtu pridelených vecí „4“ a podľa § 51 ods. 4 písm. c/ a § 52 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. a bodu 3.3. a 3.4. Spoločných zásad pre občianskoprávny, trestný a obchodný úsek Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017 boli spôsobom uvedeným v predmetnom Dodatku č. 9 k rozvrhu práce náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelené veci z ostatných súdnych oddelení. Z potvrdenia (č. l. 84 spisu) vyplýva, že spis Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 17C/76/2016 bol 22. septembra 2016 pridelený JUDr. Silvii Rovňánkovej.

23. Podľa Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017 bodu 3.3. písm. a/ Spoločných zásad pre občianskoprávny, trestný a obchodný úsek v prípade zmeny personálneho obsadenia súdu

príchodom ďalšieho sudcu môže predseda súdu vytvoriť prichádzajúcemu sudcovi oddelenie znížením, prípadne zastavením nápadu v ostatných oddeleniach sudcov príslušného úseku súdu alebo prerozdelením už pridelených vecí, ktoré náhodným výberom odníme z oddelení rovnakého úseku, a to pomerom, ktorý určí predseda súdu s prihliadnutím na stav a počet nevybavených a reštančných vecí v jednotlivých oddeleniach, prípadne ich kombináciou.

24. Podľa dovolacieho súdu spôsob, akým bol v danom prípade posudzovaný spor pridelený vec prejednávajúcej sudkyni, nevybočuje z rámca rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I platného v čase, kedy jej bola vec spôsobom prerozdelenia nevybavených vecí z iných súdnych oddelení občianskoprávného úseku pridelená, resp. z rámca zákona o súdoch, najmä tých jeho ustanovení, ktoré sa týkajú spôsobu prideľovania vecí. Prípustnosť dovolania preto z § 420 písm. e/ CSP nevyplýva.

25. Žalobca v súvislosti s namietanou vadou podľa § 420 písm. f/ CSP výslovne uviedol, že namieta nesprávny procesný postup, pretože prvoinštančný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP, t. j. prvoinštančný súd neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná, pričom na túto vadu mal odvolací súd v zmysle § 380 ods. 2 CSP prihliadnuť, aj keď tieto vady neboli v odvolacích dôvodoch explicitne uplatnené.

25.1. Dovolací súd v súvislosti s predmetnou námietkou z obsahu zápisnice o súdnom pojednávaní zo dňa 13. júna 2017 (č. l. 38 a nasl. spisu) zistil, že okresný súd na pojednávaní uviedol „... procesným stranám, ako sa mu na základe doteraz tvrdených skutočností javí právne posúdenie vecí ...“ (pozri č. l. 41 spisu), z čoho je tak zjavné, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 181 ods. 2 CSP, keď následne po uvedených ne/sporných tvrdeniach o. i. uviedol, ktoré dokazovanie bude potrebné vykonať: „V rámci ďalšieho dokazovania bude potrebné, aby sa súd oboznámil s obsahom spisu KS BA sp. zn. 8Cb/2/2003 za účelom ustálenia, či v danom prípade sa NS SR dopustil nesprávneho úradného postupu, v akom rozsahu, ďalej je potrebné ustáliť, či v tejto súvislosti vznikla na strane žalobcu ujma a ustáliť aj príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom NS SR a vznikom ujmy na strane žalobcu a v akej výške. ...“. Z obsahu zápisnice o pojednávaní teda celkom jednoznačne vyplýva, že sudca oboznámil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a uviedol svoje predbežné právne posúdenie vecí. Preto k uvedenej dovolacej výhrade žalobcu dovolací súd uvádza, že okresný súd postupoval vo veci v súlade s § 181 ods. 2 CSP, pričom upozornil, že predmetom dokazovania bude zisťovanie nesprávneho úradného postupu, ktorý dovolateľ namietal. Z uvedených dôvodov ani táto výhrada žalobcu nebola spôsobilá porušiť jeho právo na spravodlivý proces a tým založiť dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

26. Pre úplnosť považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že ak dovolateľ mienil založiť prípustnosť svojho dovolania poukazujúc na nedostatky v rámci dokazovania vo väzbe na ním predložené dôkazy na č. l. 8-9 a na č. l. 20 spisu, v súvislosti s preukázaním nesprávneho úradného postupu najvyššieho súdu, resp. hodnotenie obsahu týchto dôkazov (bližšie pozri bod 3. odôvodnenia tohto rozhodnutia), potom dovolací súd pripomína, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Súd nižšej inštancie neboli povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 CSP). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné) alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999). Procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež pokiaľ im nevyhovie, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil.

26.1. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamena, že sudca nie je viazaný

ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

26.2. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

26.3. Napokon dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady dovolací súd v súdnej veci nezistil.

26.4. Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové i právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie (súdom prvej inštancie, aj súdom odvolacím). Vyhodnotenie dôkazu namietaného dovolateľom odôvodnil okresný súd v bode 30. svojho rozsudku a nadväzne na to aj krajský súd v bode 13. až 14. svojho rozhodnutia. Súdy nižšej inštancie konštatovali, že v danom prípade podanie dovolateľa zo 04. júla 2016 (žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, č. l. 20 spisu) nepredstavuje sťažnosť na prietahy v konaní. V súdenom spore dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie.

27. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

28. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu, ktorým namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ a § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

29. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.